

**ՄԵԼՍԵՊՏ® (ՄԻԿՐՑԵՆՈԼԱՏ ՄՈՑԵՏԻԼ),
արատածնության զարգացման վտանգ՝
ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԲԺԻՇԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ**

Ներածություն

Այս ուղեցույցը մշակվել է հղիության ընթացքում միկոֆենոլատ դեղի օգտագործումից երեխայի առողջությանը սպառնացող հնարավոր վտանգի մասին տեղեկացնելու և բուժման ընթացքում հղիանալու հնարավորությունը նվազեցնելու նպատակով:

Օգտագործե՛ք այս ուղեցույցը պացիենտներին խորհուրդներ տալու և նրանց հուզող հարցերը քննարկելու ժամանակ:

Չնայած այս ուղեցույցը պարունակում է կարևոր տեղեկատվություն միկոֆենոլատի օգտագործման հետևանքով հղիության անբարենպաստ ելքի մասին, այնուամենայնիվ խնդրում ենք ուսումնասիրել նաև Մելսեպտ դեղի ընդհանուր բնութագիրը՝ միկոֆենոլատի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու համար:

Միկոֆենոլատի օգտագործմամբ պայմանավորված հղիության ընթացքի ռիսկեր

Նախակլինիկական ապացույցներ

Միկոֆենոլատն ունի արատածնություն առաջացնելու բանձր ռիսկ, և ի համեմատ իմունաճնշիչ այլ դեղերի, հանգեցնում է ինքնաբերաբար վիժման և բնածին արատների առաջացմանը: Արատածնության և մուտագենության յուրահատուկ մեխանիզմներ հայտնաբերված չեն: Այնուամենայնիվ, հղի առնետներին և ճագարներին այդ դեղի ոչ թունային դեղաչափի ազդեծությանը ենթարկված նախակլինիկական փորձարկման արդյունքները ցուցադրել են բնածին արատների ֆետալ ռեզորբցիայի զարգացում դրանց պտուղների մոտ: Երկու գենոտոքսիկ փորձարկումների հիման վրա բացահայտվել է, որ միկոֆենոլատը, խիստ բջջաթունային դեղաչափով ունի քրոմոսոմային վնաս առաջացնելու ունակություն:

Կանանց շրջանում դեղի ազդեցության կլինիկական ապացույցներ

Կուտակային տեղեկատվության դիտարկման ժամանակ հայտնաբերվել է հղիության մոտ 45%-49% ինքնաբերաբեր վիժումների դեպքեր միկոֆենոլատի ազդեցությանը ենթարկված կանանց շրջանում, ի համեմատ այլ իմունոսուպրեսիվ բուժում ստացող փոխպատվաստված հիվանդների: Միկոֆենոլատի ազդեցությամբ պայմանավորված բնածին արատների թիվը կազմել է 23%-27%, ի համեմատ 4% - 5%-ի այլ փոխպատվաստված հիվանդների մոտ, որոնք բուժվել են այլ իմունոճնշիչ դեղերով և 2% - 3% ընդհանուր բնակչության հետ համեմատ:

Միկոֆենոլատի կիրառմամբ պայմանավորված բնածին արատները ներառում են ականջի, աչքի և դեմքի արատներ, սրտի բնածին արատներ, պոլիդակտիլիա կամ սինդակտիլիա, տրախեո-էզոֆագյալ արատներ, ինչպիսին է կերակրափողի աթրեզիան,

նյարդային համակարգի արատներ, ինչպիսին է «սպինա բիֆիդա»-ն, և երիկամային արատներ:

Միկոֆենոլատի ազդեցության հետևանքով հղիության անբարեհաջող ելքի վտանգի խմբում գտնվում են՝

- Հղի կանայք
- Բոլոր վերարտադրողական տարիքի կանայք, ովքեր ունեն հղիանալու հավանականություն

Տղամարդկանց շրջանում դեղի ազդեցության կլինիկական ապացույցներ

Այս պահին չկան հասանելի կլինիկական ապացույցներ տղամարդկանց կողմից միկոֆենոլատի կիրառման հետևանքով զուգընկերոջ մոտ բնածին արատների զարգացման կամ վիժումների առաջացման մասին:

Միկոֆենոլատն ունի արատածնություն առաջացնելու խիստ արտահայտված վտանգ և կարող է անցնել սերմնահեղուկի մեջ, սակայն այն չափը, որը փոխանցվում է կնոջը, քիչ հավանական է, որ ունենա ազդեցություն հղիության ելքի վրա: Կենդանիների մոտ կատարած հետազոտություններում ապացուցվել է, որ միկոֆենոլատի չնչին ավելացրած քանակը, որը գերազանցում է մարդու համար նախատեսված թերապևտիկ դեղաչափը, ունի գենոտոքսիկ ազդեցություն: Այսպիսով, սերմնաբջջիչների գենոտոքսիկ ազդեցությունը չի կարելի լիովին բացառել:

Որպես նախազգուշացում, տղամարդիկ և իրենց զուգընկերուհիները պետք է տեղյակ լինեն այդ պոտենցիալ վտանգի և վստահելի հակաբեղմնավորիչ միջոցների օգտագործման մասին:

Հիվանդի խորհրդատվություն

Մինչ միկոֆենոլատով բուժում սկսելը կամ շարունակելը, կին և տղամարդ պացիենտները պետք է տեղեկացված լինեն միկոֆենոլատի ազդեցությամբ պայմանավորված ինքնաբերաբար վիժումների և բնածին արատների զարգացման բարձր հավանականության մասին: Անհրաժեշտ է, որ միկոֆենոլատով բուժվող կանայք և տղամարդիկ հասկանան պտղին վնաս հասցնելու բարձր վտանգը, արդյունավետ հակաբեղմնավորիչների օգտագործման և հղիության առկայության դեպքում անմիջապես բժշկի հետ խորհրդակցելու անհրաժեշտությունը:

Այս տեղեկատվությունը պետք է ներառվի Սելսպտի ներդիր թերթիկում :

Մասնավորապես, անհրաժեշտ է.

- Զրուցել լ վտանգի բարձր խմբում գտնվող պացիենտների հետ, որպեսզի գիտակցեն վտանգը և նվազեցնեն այն
- Տրամադրել լ կին և տղամարդ պացիենտներին Սելսպտի <<Դեղի ընդհանուր բնութագիր>>-ն ու ներդիր թերթիկը, և պազաբանել նրանց մոտ առաջացած բոլոր հարցերը

- Բացատրե՛լ միկոֆենոլատով բուժման ժամանակ հղիությունից առաջ կամ ընթացքում հետազոտություններ իրականացնելու մեթոդները, ժամանակահատվածը և անհրաժեշտությունը
- Անցկացնե՛լ խորհրդատվություն հուսալի հակաբեղմնավորիչների օգտագործման վերաբերյալ մինչ բուժումն սկսելը, բուժման ընթացքում և առնվազն 6 շաբաթ (կանանց համար) կամ 90 օր (տղամարդկանց համար) անց վերջին միկոֆենոլատի ընդունումից հետո
- Խորհուրդ տա՛լ միկոֆենոլատ ընդունող պացիենտներին տեղեկացնել Ձեզ հղիանալու կամ հղիացնելու իրենց որոշման մասին՝ դիտարկելու համար բուժման այլ հնարավոր մեթոդներ
- Խորհուրդ չի տրվում պացիենտներին միկոֆենոլատով բուժման ընթացքում կամ ընդհատելուց առնվազն 6 շաբաթվա ընթացքում հանդիսանալ արյան դոնոր: Արական սեռի պացիենտներին խորհուրդ չի տրվում սերմնահեղուկի դոնոր հանդիսանալ բուժման դադարից 90 օրվա ընթացքում
- Տեղեկացնել պացիենտներին, որ այս դեղը բացառապես նրանց օգտագործման համար է և չպետք է այն տրամադրել որևէ մեկին, և անհրաժեշտ է վերադարձնել դեղագետին բոլոր չօգտագործված դեղերը բուժման ավարտից հետո:

Հղիության հետազոտություն

Միկոֆենոլատը հղիության ընթացքում կարելի է օգտագործել միայն այն դեպքում, երբ չկան այլ իմունոսուպրեսիվ մեթոդներ: Նախքան միկոֆենոլատով բուժում սկսելը, վերարտադրողական տարիքի կանայք պետք է ունենան հղիությունը հերքող արյան կամ մեզի առնվազն 25 mIU/mL զգայունությամբ երկու թեստ՝ պտղի վրա միկոֆենոլատի անցանկալի ազդեցությունը կանխելու նպատակով: Խորհուրդ է տրվում իրականացնել երկրորդ թեստը առաջին թեստից 8-10 օր հետո, ինչպես նաև միկոֆենոլատ մոֆետիլ դեղի կիրառումը սկսելուց անմիջապես առաջ: Հղիության թեստը պետք է կրկնել անընդհատ կլինիկական անհրաժեշտության դեպքում (օրինակ՝ հակաբեղմնավորիչների օգտագործման խախտման դեպքում): Պացիենտներին պետք է հորդորել անհապաղ դիմել բժշկի՝ հղիության հայտնաբերման դեպքում:

Հակաբեղմնավորիչների պահանջները

Կանանց համար. միկոֆենոլատը հակացուցված է վերարտադրողական տարիքի կանանց շրջանում, ովքեր չեն օգտագործում բարձր արդյունավետության հակաբեղմնավորիչներ: Հաշվի առնելով միկոֆենոլատի ինքնաբերաբար վիժման և արատածին ազդեցության բարձր վտանգը՝ վերարտադրողական տարիքի կանայք պետք է օգտագործեն հակաբեղմնավորիչ որևէ միջոց մինչև միկոֆենոլատով բուժում սկսելը, բուժման ընթացքում, և առնվազն 6 շաբաթ անց բուժման դադարից հետո, եթե սեռական ակտի ընդհատումը ընտրված չէ որպես հակաբեղմնավորիչ մեթոդ: Ցանկալի է ընտրել երկու հակաբեղմնավորիչ մեթոդ:

Արական սեռի պացիենտների համար. պտղին վնաս հասցնելու բավարար տեղեկատվության բացակայման պայմաններում, խորհուրդ է տրվում հետևյալ հղիություն կանխելու մեթոդները. տղամարդիկ կամ նրանց զուգընկերուհիները պետք է օգտագործեն հուսալի հակաբեղմնավորիչներ միկոֆենոլատի բուժման ընթացքում և դադարից հետո առնվազն 90 օրվա ընթացքում :

Ինչ անել եթե հայտնաբերվել է հղիություն

Միկոֆենոլատով բուժման ընթացքում հղիության զարգացման դեպքում բուժող բժշկի գործողությունները պետք է որոշվեն յուրաքանչյուր պացիենտի համար օգուտ/վտանգ հարաբերակցությունից ելնելով:

Դեղի կիրառման հրահանգը և լրացուցիչ նյութերը կարող եք ներբեռնել ակադեմիկոս Էմիլ Գաբրիելյանի անվան Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոնի pharm.am կայքից կամ կապ հաստատել ստորև բերված կոնտակտային տվյալներով. հեռ. (+374 10) 231682 ներք. 130, (+374 10) 230896, 234732, 232091 կենտրոնի թեժ գծի հեռ.՝ (+37410) 200505; (+37496) 220505

Էլ. Փոստ: vigilance@pharm.am

կամ

Գայանե Ղազարյան, բժշկական մենեջեր/գրանցման մասնագետ/Ռոշ ընկերության դեղերի անվտանգության պատասխանատու; հեռ. +374 91 796688, է.հասցե.

gayaneh.ghazaryan@gmail.com

Բժիշկը պետք է հաղորդի Ռոշ ընկերություն Սելսեպտ դեղով բուժում իրականացնելու ընթացքում ցանկացած հղիության և կասկածելի ազդեցության դեպքի հայտնաբերման մասին հետևյալ կոնտակտային տվյալներով.

Գայանե Ղազարյան, Բժշկական մենեջեր/Գրանցման մասնագետ/Ռոշ ընկերության դեղերի անվտանգության պատասխանատու,

հեռ. +374 91 796688 կամ է.փոստ. gayaneh.ghazaryan@gmail.com

Կամ Նունե Կարապետյան, Կոմերցիոն ղեկավար Ակտի Գրուպ ՓԲԸ,

հեռ. +374 091 721153 կամ

է.փոստ: nune.karapetyan.roche@gmail.com

Գայանե Ղազարյան

Հոֆֆմանն-Լյա Ռոշ ընկերության դեղերի անվտանգության պատասխանատու,
Ակտի Գրուպ ՖԲԸ

Նունե Կարապետյան

Հոֆֆմանն-Լյա Ռոշ ընկերության կոմերցիոն ղեկավար, Ակտի Գրուպ ՖԲԸ

